Kartverket
Åsmund Christenson
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Deres ref.	Vår ref.	Dato
12/00044-90	24/1118-9/LLH	05.11.2024

Aremark, Marker og Halden kommuner – navnesak 2024/157 – Kilen og Kilebråten mfl. – tilråding

I forbindelse med adresseringen har Språkrådet bedt Kartverket reise navnesak på to bruksnavn i Aremark kommune. Kartverket har også tatt med noen flere navn i saken, og et par av disse ligger delvis i Marker og Halden kommuner. Aremark og Halden kommuner har gjennomført høringsrunder, og har sendt tilbakemelding til Språkrådet. Aremark kommune har også, på spørsmål fra Språkrådet, sendt inn ytterligere opplysninger i saken. Marker kommune har vi ikke hørt noe fra, selv ikke etter purring. Vi velger likevel å skrive tilråding i saken nå, for at ikke saksbehandlingen skal stoppe opp.

Noen av navnene har kun én skrivemåte i skjemaet nedenfor. Når denne skrivemåten er uproblematisk, og det ikke har kommet lokale ønsker om en annen skrivemåte, har vi ikke brukt tid på å finne frem til eldre skrivemåter i kart eller matrikler.

Nr.	Navn	Objekttype og evt. gnr/bnr	Høringsuttalelser, saksopplysninger og tilråding
1	Kilen	Gård (73)	*Bustadnavn i Østfold* (BØ) har oppslagsformen *Kilen* og uttalen /’’kji:lən/. Navnet er forklart som en svak sideform til det norrøne ordet **kíli* ‘trang vik’. Herredsregisteret (1941) har uttalen 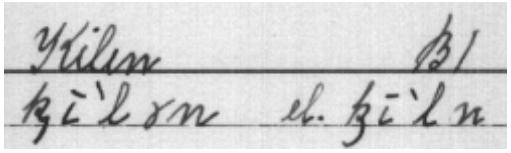 **<u>Tilråding</u>**: **Kilen** i samsvar med uttalen og gjeldende rettskrivning.
2	Kilen	Bruk (73/1)	**<u>Tilråding</u>**: **Kilen**, jf. navn nummer 1.

Postadresse	Besøksadresse	Sentralbord	E-post	Organisasjonsnummer
Postboks 1573 Vika NO-0118 Oslo	Observatoriegata 1 B NO-0254 Oslo	+47 22 54 19 50	post@sprakradet.no **Internett** www.språkrådet.no	971 527 404

3	Kilen	Adr.navn	**<u>Tilråding</u>**: **Kilen**, jf. navn nummer 1.
4	Søndre Kilebråten Kilen Bråtene	Bruk (73/2)	Aremark kommune skriver at *Søndre Kilebråten* er navnet som brukes i dag. BØ har oppslagsformen *Bråtene* og uttalen /’’brø:tænə/. **<u>Tilråding</u>**: **Søndre Kilebråten** i samsvar med opplysningen fra kommunen. Navnet *Søndre Kilebråten* er ikke samsvar med opplysningene i BØ, men skrivemåten er i samsvar med gjeldende rettskrivning, og navnene *Søndre Kilebråten* og *Nordre Kilebråten* er logiske ut fra brukenes plassering. Vi ser dermed ingen grunn til å tilrå en annen navneform enn den kommunen har opplyst.
5	Nordre Kilebråten Bråten Kilebråtene nordre Kilebråtene	Bruk (73/3)	Aremark kommune skriver at *Nordre Kilebråten* er navnet som brukes i dag. BØ har oppslagsformen *Kilebråtene* og uttalen /’’kji:ləbrœ:tæne/. **<u>Tilråding</u>**: **Nordre Kilebråten**, jf. merknad til forrige navn.
6	Kilesjøen	Vann (også i Marker)	Herredsregisteret (1941) har uttalen 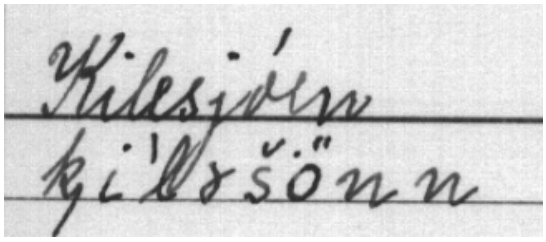 **<u>Tilråding</u>**: **Kilesjøen**
7	Kilebunn	Vik	Vi har ingen uttaleopplysninger om dette og neste navn, men BØ skriver under ordet *botn*: «I Østfold uttales *botn* til vanlig [bån] eller [bøn]». Gjeldende rettskrivning har formene *botn* og *bunn*. Siden formen *bunn* ligger nærmest uttalen i BØ, og er den skrivemåten som er i bruk på kart i dag, tilrår vi denne skrivemåten. **<u>Tilråding</u>**: **Kilebunn**
8	Vestre Kilebunn	Vik	**<u>Tilråding</u>**: **Vestre Kilebunn**, jf. merknad til forrige navn.

9	Kileklevene	Annen kult.det.	Kartverket har spurt om hva dette er navn på, og Aremark kommune skriver «mest sannsynlig krysningspunkt på bekk/elv/myr. Det er det som normalt menes en en klev». **<u>Tilråding</u>**: Vi finner ikke ordet *klev* i den betydningen kommunen opplyser, selv om det de skriver ser ut til å stemme med kartet. *Norsk ordbok* har registrert hankjønnsordet *kleve* med betydningen 'lende som ligg avstengt mellom fjellsider el bratte bakkar', noe som kunne passe ut fra kartet. Hvis det er ordet *kleiv* 'bratt bakke der det går en vei' som ligger til grunn, vil det få uttale med monoftong i Aremark (jf. BØ). Siden etterleddet har noe uklart opphav, tilrår vi å beholde dagens skrivemåte **Kileklevene**.
10	Kileåsen	Ås	Herredsregisteret (1947) har uttalen 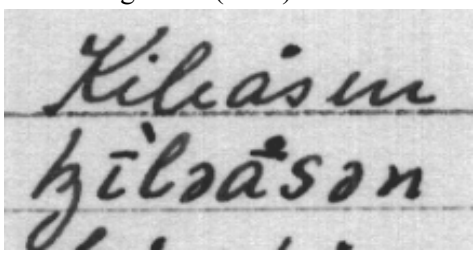 **<u>Tilråding</u>**: **Kileåsen**
11	Bråtebukta	Vik (også i Marker)	**<u>Tilråding</u>**: **Bråtebukta**
12	Kvisler	Gård (54)	BØ har oppslagsformen *Kvisler* og uttalen /''kveṣlær/. Navnet er forklart som det norrøne hunkjønnsordet *kvísl* 'gren av et vannløp'. I dagens rettskrivning finnes ordet i det nynorske verbet *kvisle* 'om elv: grene seg ut'. Herredsregisteret (1941) har uttalen 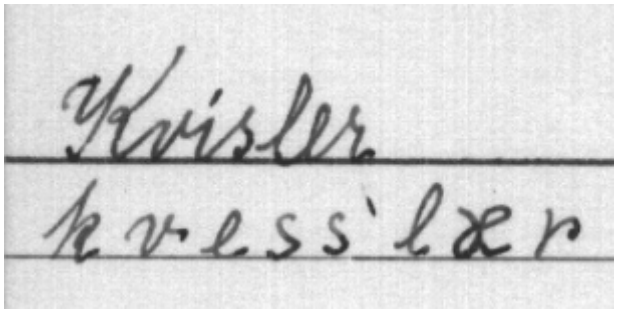 **<u>Tilråding</u>**: **Kvisler**
13	Kvisler	Bruk (54/5)	**<u>Tilråding</u>**: **Kvisler**, jf. navn nummer 12.

14	Kasa Kvislerkasa	Bruk (54/6)	Kartverket har spurt om begge navnene brukes i dag, og hvor bruket er plassert. Aremark kommune skriver «Har prøvd å lete i de ulike historiske kildene vi har tilgjengelig, men finner det ikke igjen hvor det har vært. Ville tro Kvislerkasa er mest naturlig, det er mange andre Kasa i Aremark». BØ har ført opp både *Kasa* /'ka:sa/ og *Kvislerkasa* /'''kveṣlærka:sa/ på gnr/bnr 54/6. Både *Kasa* og *Kvislerkasa* er uproblematiske skrivemåter. Men siden hverken Kartverket eller kommunen vet hvor bruket er, kan det vel utgå fra saken.
15	Kvislerseter Kvislersæter Kvislersætret	Seter/støl	BØ har uttalene /''kveṣlæṣæ:trə/ og /''kveṣlærsæ:trə/. **<u>Tilråding</u>**: Kartverket har tidligere gjort vedtak om skrivemåten *-setret* for noen navn i Aremark, mens klagenemnda for stedsnavnsaker har gjort vedtak om *-sætret* i ett navn (fra den samme saken). Begge skrivemåter vil være innenfor regelverket, men vi tilrår primært **Kvislersetret** med -e- i samsvar med gjeldende rettskrivning siden det ikke har kommet lokale ønsker om skrivemåte med -æ-.
16	Teigen	Gård (62)	BØ har oppslagsformen *Teigen* og uttalen /'tæiən/. Navnet kommer fra hankjønnsordet *teig* 'avgrenset stykke eng eller åker'. **<u>Tilråding</u>**: **Teigen** i samsvar med rettskrivningen.
17	Teigen	Bruk (62/1)	**<u>Tilråding</u>**: **Teigen**, jf. navn nummer 16.
18	Teigen	Bruk (65/1)	**<u>Tilråding</u>**: **Teigen**, jf. navn nummer 16.
19	Teigsbukta	Vik	**<u>Tilråding</u>**: **Teigsbukta**, binde-s i samsvar med neste navn.
20	Teigsørvann Teigsørvannet	Tjern (også i Halden)	Halden kommune har ikke fått inn uttalelser i saken. Kommunen selv skriver «Den eneste referansen vi finner, er skrivemåten «Teigsørvann» benyttet i jordskiftesak 0100-1960-0003 FYLDENG. Se vedlegg. Halden kommune har ellers ingen anbefaling om skrivemåten i denne saken».

			Herredsregisteret (1947) har registrert uttalen 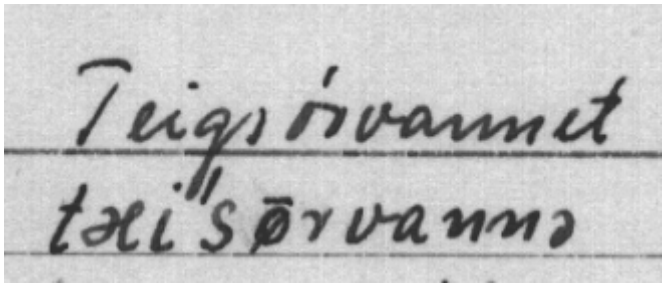 **<u>Tilråding</u>**: **Teigsørvannet** i samsvar med uttaleopplysningen i Herredsregisteret.
21	Bredtjernskoia	Bygg	Ole Fr. Anker-Rasch skriver «Bredtjernskoia er navnet vi benytter». Aremark kommune skriver «Bredtjernskoia vil være den naturlige uttalen». **<u>Tilråding</u>**: **Bredtjernskoia** i samsvar med de innkomne opplysningene.

Vennlig hilsen

Anne Svanevik
navnekonsulent

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Kartverket Postboks 600 Sentrum 3507 HØNEFOSS

Kopi til:
Anne Svanevik